

nikako ne dopire. Stare metode zato valja izmijeniti i prilagoditi ih, bez uštrba dakako po nauku, prilikama i potrebama vremena. Duh evanđelja i Kristovog altruizma valja da prožme sav javni i privatni život. Danas smo mi doduše od toga jako daleko, ali naše nastojanje, ako hoće da ide ispravnim putem, mora da ide samo tim putem.

3. — Treća knjiga ne će toliko da oduševljava i zanosi, koliko ima namjeru da poučava. Njezin je opseg i sadržaj tačno opredijeljen: ona donosi kao u priručniku kršćansku etiku ili bolje moralku, ali u jednoj formi, koja je i najjednostavnijem čovjeku pristupačna. Linhardt se kod izradbe ovoga djela dao voditi od uvjerenja: kako je u našem, pa i kršćanskom svijetu, još uvijek premalo znanja i pravoga uvjerenja o kršćanskim istinama. Naročito dužnosti i postupak u individualnom životu t. j. prema samome sebi (I. dio), zatim prema bližnjemu (II. dio) i prema Bogu (III. dio) u jednoj povezanoj i zaokruženoj cjelini, malo su kome dobro poznate. Mi se svakodnevno moramo da spotičemo o pogreške i prestupke ljudi, koji misle, da su vlasni ili da su zvani, da u vjerskim pitanjima kažu nekakovu riječ. A iza svake njihove riječi viri nepoznavanje predmeta, kojega se dotiču. Toj je velikoj potrebi doskočio L. svojom knjigom i nema sumnje, da će njemačka katolička javnost honorirati njegovo nastojanje.

Stil je jednako živ i slikovit. Kao da slušate autora, gdje govori. Ne umara, nego pobuđuje zanimanje i poučava.

Ponavljam: izvodi su autorovi pruženi u jednoj zanimivoj formi uz izvrsno psihološko obrazloženje. Njegovo je stanovište strogo crkvenog duha, a njegovo mišljenje uvjerljivo. Za propovijedi i za konferencije mogu sve tri ove knjige dati pojedincu mnogo poticaja. Preporučujem ih kao izvanredno uspijela izdanja.

Dr. A. Živković.

Drouven Ernst S. I.: Kalender katholischer Jugend 1931. 12°, 416 str. Freiburg i. B. 1930. Herder. U platnu vezan M. 1.80.

Zanimivo je, da su njemački katolici tek sada došli na misao, da izdadu jedan kalendar za široke omladinske mase. (»Auf katholischer Seite gibt es keinen einzigen Kalender, der sich an die breiten Massen unserer Jugend wendet«, Rudolf Schütz S. I.). Protestanti su ih daleko u tomu nadmašili. A omladina, ako zavoli ovakovu jednu knjigu, koja joj je ujedno priručnik u mnogim stvarima, što nju danas zanimaju, ostat će joj vjerna; a po njoj i onim mislima, uputama i savjetima, koje joj vrstan sastavljač bude znao pružiti.

Progledao sam ovaj prvi njemački katolički kalendar za omladinu i moram priznati, da je izvanredan. Tu je kalendarski dio, ali i čitavo područje svega što zanosi i zanima mladost. Bogate su ilustracije. I naša će omladina naročito daci, koji znaju njemački, moći mnogo naučiti iz njega.

A. Ž.

Mirko Dragović: Sveti Sava nije spaljen. Istoriska rasprava. Požarevac, štamparija »Jadran« 1930., 8°, 16 str., broš. Din 5.—

Pisac, po vjeroispovijesti pravoslavac, iznio je u ovoj raspravi nekoliko važnih historijskih razloga, kojima ozbiljno pokolebljuje sigurnost

nost dosadašnje predaje srpskog pravoslavnog puka, da je sv. Sava spaljen od Turaka na Vračaru. On iznosi mogućnost, da je ta predaja nastala tendencijozno od kaludera, da što više Turke pred narodom omraze. Iznosi dosta vjerojatne dokaze, da se tijelo sv. Save još sada čuva u manastiru Ždrebaonik. Na to da naročito upućuje historijat desne ruke, koja pripada tijelu sv. Save, i njegov arhimandritski štap, što je putovao zajedno s tom rukom. Ipak svi ti razlozi nemaju još peremptorne kritičke vrijednosti, nego će trebati sigurnijih historijskih razloga, da se činjenica potpuno dokaže. No svakako izgleda da ima više vjerojatnosti za piščevu tezu, negoli za spaljivanje na Vračaru.

Dr. J. Oberški.

M. Vanino: Povijest crkve katoličke. II. prerađeno izdanje. Jeronimska knjižnica. Tisak Narodne Prosvjete, Zagreb 1930. 8° — 240.

Koliko je bila ova knjiga potrebna našem katoličkom puku, vidi se po tom, što je prvo njezino izdanje na jagmu raspačano. Bila je stoga sretna zamisao, da se priredi u drugom izdanju kao pučka knjiga među edicijama književnog društva sv. Jeronima u Zagrebu. Pisac je vanrednom vještinom i kritičkim historijskim sudom odabrao najznatnije događaje crkvene povijesti, da u zaokruženoj cjelini, divnom preglednošću i lakom stilu prikaže postanak, razvitak i djelovanje božanstvene uredbe kraljevstva Božjega na zemlji, katoličke crkve. Pri tom se naročito obazirao na naše domaće prilike, kako su se razvijale kao integralni dio opće crkvene povijesti. Osobito je uspio da lijepo prikaže blagotvorni utjecaj katoličke crkve na hrvatski narod s obzirom na njegov kulturni, politički i socijalni život. Prikazao je nadalje, kako su osobito bili zaslužni za kulturu i civilizaciju hrvatskog naroda različiti crkveni redovi i kongregacije, što su već od najstarijeg doba naše narodne povijesti bili u našem narodu rašireni. Tu valja naročito spomenuti zaslužni benediktinski red, zatim dominikanski, franjevački, pavlinski i isusovački red. Knjiga završuje sa prikazom pontifikata posljednjih petorice velikih papa, te toplim apologetskim epilogom o veličajnoj pojavi katoličke crkve u svijetu. Na svršetku je dodan još popis svih papa i općih crkvenih sabora. Knjiga imade veliku vrijednost ne samo kao pučko izdanje crkvene povijesti, nego i zbog toga, što se pisac kreće u obradbi strogo u granicama historijski i kritički nedvojbeno utvrđenih činjenica, koje je znao zaodjeti u lagano pučko ruho. — Zgodno odabrane ilustracije povećavaju pučki interes za knjigu i podaju joj tim veću vrijednost.

Ovom prigodom napominjemo, da bi bilo zgodno, da se ova knjiga priredi kao vjeronaučni udžbenik za VIII. razred srednjih škola. Držimo da bi mogla odlično zadovoljavati toj svrsi, samo bi u tom slučaju trebalo prirediti je prema novom službeno propisanom školskom pravopisu i zatražiti u tu svrhu potrebno državno odobrenje.

Dr. J. Oberški.

Katolička Crkva u Srbiji pod zaštitom A. U. Monarhije. Napisao dr. Bruno Lovrić, Niš. Štamparija »Sv. Car Konstantin«, 1930. 8° — 68. Cijena broš. Din 10.—.

Pisac je u ovoj brošuri ocrtao prilike katoličke crkve u Srbiji onamo od polovice prošloga vijeka (1851.) kad je papa Pijo IX. bio ime-